

Dejstvo je ...

ČRNILO NA PAPIRJU ALI NASVETI ZA UČINKOVITO PISANJE ZAPISKOV

INK ON PAPER: SOME NOTES ON NOTE-TAKING

FEPE NEWS

This article presents the results of a research into the efficiency of traditional "ink on paper" note-taking in classes in comparison with note taking in various electronic forms which is mostly practised by students nowadays. Hand written notes on paper are more time consuming for the author as well as less legible and comprehensible for everyone else, whereas digital notes are of course faster, more literal and easier to read. However, the article reveals the results of a research conducted in two groups of students - the first group was taking notes on paper, the other in a digital form. Surprisingly, the results were in favour of traditional notes which prompt their authors to actively follow the subject matter in question and write down the essential facts and key information. In addition, hand written notes are easier to memorize and are not likely to be forgotten even after a longer period of time.

Večina od nas se je šolala še v času "pred prenosnimi računalniki in tablicami" in tako svoje zapiske zapisovala na »old-fashioned« način: s črnilom na papir. Ti zapiski so bili skupek hieroglifov, različnih simbolov, oznak in okrajšav, ki so zapisovalcu pomenili veliko, medtem ko so drugim bralcem prej pomenili zmešnjavo, kot kaj resno uporabnega.

Danes ta oblika »umetnosti« žal izginja. Večina študentov se poslužuje katere od modernih prenosnih elektronskih naprav, kamor zapisujejo svoje zapiske. Le kdo bi še prijel v roke svinčnik in zvezek v 21. stoletju? Pa je zapisovanje na elektronski način res boljše?

Digitalni mediji so povsem izrinili kreativnost, enkratnost in izvornost ustvarjanja zapiskov. Digitalni zapis je res berljivejši, predvsem po daljšem času, ko nam vsebina ni več tako blizu in se je z njo potrebno »ponovno« seznaniti. Mlajše generacije so mediji uspeli prepričati, da zapis na papirju ni več družbeno sprejemljiv, saj živimo v 21. stoletju, kjer je vse digitalno.

Dejanskih primerjav med klasičnim in digitalnim zapisom na znanstvenem nivoju ni dosti, če pa so, so le-te, kar je največkrat težava, namenjene sebi, to je znanosti za znanost. Rezultati slednjih nakazujejo, da obstaja možnost, da digitalni zapis znižuje sposobnost pomnjenja prebranih vsebin in da klasični način zapisovanja doprinese k višji stopnji razumevanja napisanega.

Psihologa Pam Müller iz Princetona in Daniel Oppenheimer iz UCLA sta na podlagi zastavljene raziskovalne hipoteze, da »računalniki znižujejo raven sposobnosti dojemanja oziroma učenja«, izvedla obširno raziskavo, v kateri so sodelovali njuni študentje.

Vsekakor je pri tem treba poudariti, da tudi računalniki oziroma tipkovnice omogočajo simbolni ali hieroglifni zapis, saj vključujejo razne znake in simbole. Celo več, imajo možnost ne zgolj dobesednega zapisovanja oziroma prevajanja posredovanega, ampak lahko vključujejo vse oblike pripisovanja v oblakih, kvadratih ali drugih geometrijskih likih, podobno kot bi to počel s pisalom na listu papirja. Pri tem pa nastane ključno vprašanje, na katerega sta znanstvenika Müller in Oppenheimer želela pridobiti empirični odgovor, in sicer, ali se zapisnikar, ki uporablja izključno digitalni medij, vsega, kar mu program omogoča, tudi dejansko poslužuje ali zgolj tipka, kolikor hitro je mogoče, da si zapiše vse in pri tem ne uporablja orodij, ponujenih v programskem paketu. Odgovor na zastavljeno raziskovalno hipotezo sta želela potrditi na znanstvenem nivoju in v skladu s tem sta ustvarila različni raziskovalni okolji.

V prvem primeru sta študente razdelila v skupini v dve predavalnici. Ena je bila opremljena z računalniki, druga pa z beležnicami. Obe skupini sta poslušali enako predavanje. Poudarjeno jim je bilo, naj zapiske ustvarjajo na svoj način, kot so vajeni. Po polurnem predavanju so preverili, koliko so si študentje dejansko zapomnili. Preverjala se je tako sposobnost pomnjenja kot tudi razumevanje podanih vsebin. Rezultati preliminarnih raziskav so pokazali in potrdili predvidevanja, da računalniki dejansko škodijo ustvarjalnosti posameznika. Študentje, ki so zapiske ustvarjali na računalnikih, so te zapisovali bolj obširno, kar naj bi po logiki doprineslo k učinkovitejšemu učenju, vendar so ti bili ustvarjeni dobesedno, faktografsko in ne z razumom, za kar

se je izkazalo, da je pglavitni dejavnik pri slabšem razumevanju predavanj. Skupina, ki je zapiske ustvarjala na računalnikih, se je na koncu izkazala kot enakovredna po količini zapomnjenih dejstev, vendar so na področju shematičnosti in podajanja novih idej bili precej slabši od skupine študentov z zapiski, zapisanimi na papirju.

Primerjalno torej ni večjih razlik med digitalnim in »klasičnim« ustvarjanjem zapiskov, a pri tem ne smemo pozabiti, da se je test izvajal le 30 minut po predavanju, to je v času, ko študentom ni bila ponujena priložnost »recenziranja« zapiskov, kar pa v praksi ni slučaj, saj študentje nikoli ne gredo neposredno s predavanjem na izpit, temveč vmes mine precej časa, dokler ponovno ne pogledajo zapiskov in se iz njih učijo/osvežujejo potrebno snov za določen predmet. Bi se v tem bolj dejanskem okolju in scenariju obsežni in dobesedni zapiski predavanj še vedno izkazali za prednost?

Raziskovalca Müller in Oppenheimer sta po enem tednu študente ponovno povabila na test z enakim konceptom, pri čemer so se le-ti imeli možnost predhodno nanj ustrezno pripraviti. Rezultati, ki sta jih objavila v reviji Psychological Science, so precej presenetljivi:

▶ Študentje, ki so zapiske ustvarjali na klasični način, so test opravili z odliko, brez večjih napak pri odgovorih, pri čemer so presegli celo tiste, ki so večji tipkanja in so si predavanja v celoti dobesedno napisali na računalnik.

Osnova za uspeh »klasičnih zapisovalcev zapiskov s črnilom na papir« na obeh preiskovanih področjih, to je sposobnost pomnjenja in shematično učenje, je v manjši količini zapisane snovi, pri čemer je zapisana zgolj ključna beseda oziroma poved ali faktografski podatek, kar je na dolgi rok učinkovitejše. Tako se poveča sposobnost hranjenja podatkov, saj je usvojeno znanje moč hitro priklicati iz spomina in tako lažje povezujemo že slišano s pravkar slišanim.

▶ Drugo odkritje omenjene raziskave je, da študentje, ki so pisali zapiske na računalnik, okorelo razumejo napisano. Vzrok izhaja po vsej verjetnosti iz nezbranosti, saj je vsa koncentracija posvečena izključno tipkanju slišane. Nastajati začnejo dobesedna besedila, ki jih predavatelj poda na predavanju, katere pa pozneje študent ni sposoben povzeti, kar neposredno vodi v nerazumevanje snovi.

Zapisovanje s pisalom na papir ima poleg vsega še podzavestni učinek na posameznika. Slušatelj gre preko meje pasivnega in postane aktivni udeleženec predavanja. Z ustvarjanjem zapiskov v hierarhični obliki s puščicami, klicaji, oblaki ipd. dejansko stvari shranjujemo v spomin, saj ureditev besedila v nam razumni obliki zahteva, da o stvari razmišljamo, kar posledično pomeni, da jo tudi boljše razumemo in znamo na koncu narediti povzetke.

Povzeto po: FEPE NEWS z dne 28. 1. 2014. Klemen Možina, Petra Prebil Bašin, Ana Fister

Novice iz ZDA ...

Newsweek SE VRAČA NA PAPIR ...

THE RETURN OF NEWSWEEK ...

We reported in the last issue that the magazine Newsweek was coming back to print. As you know two years ago the owner of the magazine told everyone they were going digital. Well guess what, they lost readership for the same reasons as the Emporia State University Study above points out. Research shows that people don't remember digital as much as they do print.

V tedniku Newsweek so objavili novico, da se revija vrača "na papir", potem ko je lastnik pred dvema letoma naznanil, da bo revija izhajala samo še v elektronski obliki.

Zgodilo pa se je seveda točno to, kar kažejo rezultati raziskave, ki so jo opravili na univerzi Emporia State – začeli so izgubljati bralce. Izkazalo se je namreč, da si ljudje sporočil

v elektronski obliki ne zapomnijo tako kot tiskanih besedil.